

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ
ȘI FARMACIE *NICOLAE TESTEMIȚANU*

MIHAIL ȘTEFANEȚ

Anatomia omului

Volumul II

CHIȘINĂU
Centrul Editorial-Poligrafic *Medicina*

2008

- 1 -

CZU 611(075.8)

Ş 82

Lucrarea a fost aprobată la şedinţa Consiliului Metodic Central al USMF „Nicolae Testemiţanu”, procesul-verbal nr. 1 din 16-11-2006

Recenzenţi: *Boris Topor*, doctor habilitat în medicină,
şef Catedra Anatomie Topografică
şi Chirurgie Operatorie
USMF „Nicolae Testemiţanu”

Dumitru Batâr, doctor în medicină, conferenţiar
universitar, Catedra Anatomia Omului
USMF „Nicolae Testemiţanu”

Redactor: *Silvia Donici*

Machetare computerizată: Svetlana Cersac

Coperta: Veaceslav Popovschi

Corectori: T. Colin. N. Koporskaia

Descrierea CIP a Camerei Naţionale a Cărţii

Ştefanuş, Mihail

Anatomia omului: [pentru uzul studenţilor: în m. m. vol.] / Mihail Ştefanuş; Min. Sănătăţii al Rep. Moldova, Univ. de Medicină şi Farmacie „Nicolae Testemiţanu”. – Ch.: CEP „Medicina”, 2008. (Î.S. F.E.-P. „Tipogr. Centrală”). – ISBN 978-9975-915-18-2

Vol. 2 – 2008. – 524 p. – 600 ex. – ISBN 978-9975-915-72-4
611(075.8)

ISBN 978-9975-915-72-4

© CEP *Medicina*, 2008

© M. Ştefanuş, 2008

Cuprins

Splanhnologia. Generalități	8
Sistemul digestiv	13
Cavitatea bucală	14
Limba	23
Dinții	28
Glandele salivare ale cavității bucale	36
Particularitățile de vârstă ale cavității bucale, limbii și glandelor salivare	39
Faringele	39
Esofagul	47
Stomacul	53
Intestinul subțire	64
Duodenul	65
Jejunul și ileonul	69
Intestinul gros	73
Rectul	84
Particularitățile de vârstă ale intestinului subțire și gros	89
Pancreasul	91
Ficatul	95
Vezica biliară	107
Căile de circulație a bilei	109
Particularitățile de vârstă ale pancreasului, ficatului și vezicii biliare	111
Explorarea pe viu a ficatului și vezicii biliare	112
Cavitatea abdominală și peritoneul	113
Topografia peritoneului	123
Explorarea organelor sistemului digestiv	132
Dezvoltarea organelor sistemului digestiv	135

Anomaliile de dezvoltare ale organelor sistemului digestiv	143
Sistemul respirator.....	148
Nasul	149
Laringele	156
Articulațiile și ligamentele laringelui.....	161
Mușchii laringelui	164
Traheea	172
Bronhiile	175
Plămâni	176
Structura bronhiilor	186
Limitele plămânilor.....	189
Funcțiile plămânilor	192
Pleura. Cavitatea pleurală	193
Mediastinul	198
Dezvoltarea organelor sistemului respirator	200
Explorarea organelor sistemului respirator și a mediastinului...	205
Inima	207
Compartimentele inimii.....	211
Structura pereților cordului	218
Sistemul conductil al inimii	223
Pericardul	224
Topografia inimii.....	226
Circulația sangvină și activitatea inimii	230
Explorarea inimii.....	233
Dezvoltarea inimii.....	233
Particularitățile circulației sangvine la făt.....	236
Anomalii de dezvoltare a inimii.....	238

Sistemul uropoietic.....	241
Rinichii.....	242
Topografia rinichilor	243
Structura rinichiului	245
Căile urinare.....	253
Vezica urinară.....	256
Uretra	259
Dezvoltarea organelor sistemului uropoietic	262
Anomalii de dezvoltare ale sistemului uropoietic.....	265
Explorarea organelor sistemului uropoietic	269
Organele genitale	270
Organele genitale masculine	270
Testiculul.....	270
Prostata.....	277
Penisul.....	280
Scrotul.....	283
Organele genitale feminine.....	287
Ovarele.....	288
Uterul	292
Tubele uterine.....	299
Vagina	303
Organele genitale feminine externe	306
Dezvoltarea organelor genitale masculine și feminine	308
Descendența testiculului și ovarului	312
Diferențierea sexuală.....	314
Anomaliile de dezvoltare ale organelor genitale masculine și feminine.....	316

Anomaliile ce se determină, îndeosebi în perioada pubertății ...	319
Glanda mamară	319
Perineul	323
Mușchii perineului	324
Fasciile perineului	327
Explorarea organelor genitale masculine și feminine	329
Sistemul nervos central.....	332
Anatomia funcțională a sistemului nervos central.....	332
Dezvoltarea sistemului nervos	344
Dezvoltarea encefalului.....	347
Anomaliile de dezvoltare a măduvei spinării și encefalului	351
Anatomia măduvei spinării	352
Structura internă a măduvei spinării	358
Meningele spinale	358
Nervii spinali.....	372
Anatomia funcțională a trunchiului cerebral.....	374
Puntea.....	380
Dispoziția nucleilor nervilor cranieni în fosa romboidă	388
Mezencefalul.....	392
Structura internă a mezencefalului.....	393
Prozencefalul.....	397
Diencefalul	397
Formațiunea reticulară	408
Telencefalul	410
Fața superolaterală a emisferei cerebrale.....	412
Fața medială a emisferei cerebrale.....	416
Fața inferioară a emisferelor cerebrale.....	417
Arhitectura emisferelor cerebrale.....	419

Principalele arii funcționale ale scoarței emisferelor mari.....	425
Nucleii bazali și substanța albă a telencefalului.....	432
Rinencefalul	441
Sistemul limbic	442
Ventriculii laterali.....	444
Meningele cerebral și lichidul cerebrospinal	447
Sinusurile pahimeningelui	449
Căile de conducere ale encefalului și măduvei spinării	457
Glandele endocrine	474
Hipofiza.....	478
Glanda tiroidă.....	481
Glandele paratiroide.....	483
Glandele suprarenale.....	485
Elementele endocrine a glandelor sexuale.....	488
Pancreasul endocrin	490
Paraganglionii	490
Celulele endocrine izolate.....	492
Funcțiile reglatoare ale glandelor endocrine.....	493
Organele hematopoietice și ale sistemului imunitar	494
Măduva osoasă	499
Timusul	502
Splina	505
Ganglionii limfatici	510
Țesutul limfoid al organelor sistemelor digestiv, respirator și uropoietic.....	514